

Lausunto

Asianro 2014-00656

19.1.2015

Asia Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi tuloverolain, verontilityslain sekä Verohallinnosta annetun lain 30 ja 31 §:n muuttamisesta; HE 302/2014 vp

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan verojaostolle

Hallituksen esityksessä ehdotetut verolakien muutokset ovat osa kokonaisuutta, jossa luovutaan seurakuntien saamasta yhteisöveron tuoton jako-osuudesta, ja seurakuntien hoitamien lakisääteisten yhteiskunnallisten tehtävien kustannusten korvaamisessa siirrytään valtion rahoitukseen. Esitykseen liittyy hallituksen esitys eduskunnalle laiksi valtion rahoituksesta evankelis-luterilaiselle kirkolle eräisiin yhteiskunnallisiin tehtäviin (HE 250/2014 vp, myöhemmin *rahoituslaki*).

Seurakunnat huolehtivat hallituksen esityksessä mainittujen, kaikille suunnattujen, lakisääteisten yhteiskunnallisten tehtävien hoitamisesta osana toimintaansa, minkä vuoksi kysymys näiden tehtävien rahoituksesta koskettaa jokaista seurakuntaa. Esityksessä mainittujen lakisääteisten tehtävien lisäksi kirkolla on muitakin yhteiskunnallisia tehtäviä, joilla täydennetään tai eräiltä osin jopa paikataan yhteiskunnan tarjoamia palveluita. Tällaisia ovat eräät kirkon diakoniatyöhön ja kasvatustoimintaan liittyvät tehtävät, kuten perheneuvontatoiminta, erityisnuorityö, sairaalasielunhoito, diakoniavastukset ja ruuan jakelutoiminta. Näin ollen kirkon yhteiskunnallinen palvelurooli on paljon laajempi kuin ne yhteiskunnalliset tehtävät, jotka tässä hallituksen esityksessä on mainittu. Näiden laajempien yhteiskuntaa tukevien tehtävien rahoituksesta huolehtivat evankelis-luterilaisten seurakuntien jäsenet kirkollisveron muodossa.

Seurakuntien nykyisin saamaa yhteisöveron tuoton jako-osuutta on perusteltu seurakuntien yhteiskunnallisilla tehtävillä, vaikka jako-osuutta ei olekaan samalla tavalla tiukasti sidottu kyseisistä tehtävistä aiheutuvien kustannusten kattamiseen kuin ehdotetussa rahoituslaissa. Hallituksen esityksessä mainittujen yhteiskunnallisten tehtävien nettokulut ovat seurakunnille ja seurakuntayhtymille vuosina 2009–2013 olleet (milj. €):

	2009	2010	2011	2012	2013
Hautausoimi	106,4	109,3	114,1	112,5	106,8
Väestökirjanpidon tehtävät*	3,9	4,5	4,5	4,6	4,4
Kulttuuriperinnön ylläpito	14,9	14,3	18,5	21,9	14,1
Yhteensä	125,2	128,1	137,1	139	125,3

* Huomioitu vain arvioitu väestökirjanpidon tehtävien osuus kirkonkirjojenpidon nettokuluista

Seurakuntien lakisääteisten yhteiskunnallisten tehtävien rahoitustavan muutos on arvioitu nykyistä rahoitusjärjestelmää tarkoituksenmukaisemmaksi. Uudistus tuo vakautta seurakuntien ja seurakuntayhtymien talouteen, kun ne pystyvät ennakoimaan vuosittaisen korvauksen suuruuden. Samalla seurakuntien ja seurakuntayhtymien taloudellisen aseman suhdanneherkkyys vähenee. Uudistus tulee merkitsemään myös muutoksia tulojen jakautumiseen seurakuntatalouksien kesken. Yhteisöveron epätasainen jakaantuminen seurakuntien kesken on ollut eräs suurimpia taloudellista eriarvoisuutta aiheuttavia tekijöitä.

Rahoituslakia koskevassa ehdotuksessa esitetty rahoituksen määrä ei sinällään riitä laissa tarkoitetuista yhteiskunnallisista tehtävistä seurakunnille aiheutuvien menojen kattamiseen. Rahoituslaissa ehdotettu rahoituksen määrä kattaa noin 80 prosenttia lailla seurakunnille säädettyjen yhteiskunnallisten tehtävien kustannuksista. Kirkolliskokous on marraskuussa 2014 pitänyt välttämättömänä, että seurakuntien osuutta verotuskustannuksista vähennetään tässä esityksessä ehdotetulla 6 miljoonalla eurolla. Kirkolliskokous piti verotuskustannusten vähentämistä edellytyksenä sille, että valtion ehdottama keino korvata seurakuntien yhteiskunnallisista tehtävistä aiheutuvat kustannukset voidaan hyväksyä. Lisäksi ehdotus on tältä osin perusteltu, koska seurakunnat eivät olisi enää yhteisöveron saajia eivätkä siten vastuussa verotuskustannuksista tältä osin.

Ehdotetun verotilityslain 27 §:n uuden 5 momentin mukaan lain voimaantuloa edeltävän verovuoden sekä aikaisempien verovuosien yhteisövero tilitetään seurakunnille viimeisen kerran lokakuussa 2017. Tätä säännöstä voidaan pitää sinänsä hyväksyttävänä esityksessä esiin tuodulla perusteella, vaikkakin se merkinnee seurakunnille jonkinasteista verotulojen menetystä.

Hallituksen esityksessä on tuotu esille tarve muuttaa kirkkolaki ja kirkkojärjestystä. Kirkolliskokous on hyväksynyt 7. päivänä marraskuuta 2014 asiaan liittyvän ehdotuksen kirkkolain ja kirkkojärjestyksen muuttamiseksi. Kirkkolain muutos tulee eduskunnan käsittelyyn seuraavalla hallituskaudella.

Kirkkohallituksella ei ole huomauttamista hallituksen esityksestä. Esityksessä on otettu huomioon evankelis-luterilaisen kirkon kirkolliskokouksen 6. päivänä marraskuuta 2014 valtiovarainministeriölle lakien valmistelun yhteydessä antamassa lausunnossa esitetyt näkökannat.

Pirjo Pihlaja
kirkkoneuvos